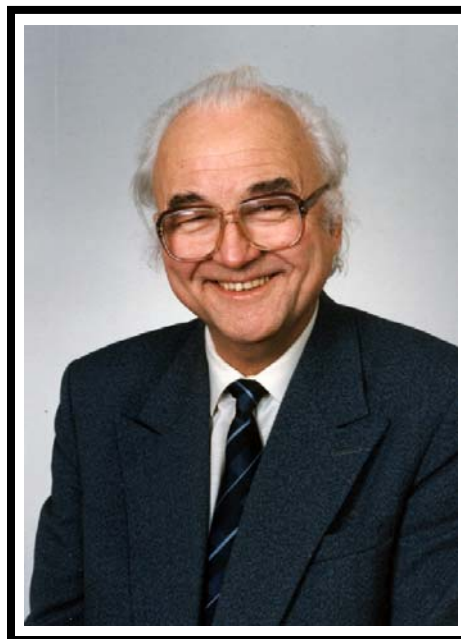

Akadeemik **Uno Mereste**
27.05.1928–6.12.2009

Uno Mereste sündis 27. mail 1928 Tallinnas. 1946. aastal lõpetas ta Tallinna Poeglaste Kaubandus- ja Kommertsikooli ja 1950. aastal Tallinna Tehnikaülikooli rahanduse erialal. Pärast ülikooli lõpetamist töötas ta õpetajana Tallinna Rahandustehnikumis ning õppis ühtlasi mittestatsionaarselt Tartu Ülikooli matemaatika-loodusteaduskonnas füüsilist geograafiat. Aastatel 1954–1964 oli Uno Mereste vanemõpetaja ja dotsent Tartu Ülikooli kaubandusökonoomika kateedris. Seejärel töötas ta 28 aastat Tallinna Tehnikaülikooli statistika ja raamatupidamise (hiljem statistika) kateedris dotsendi, professori ja juhatajana. Parlamenditöö kõrval oli Uno Mereste aastatel 1992–1997 sotsiaalstatistika professor TTÜ teoreetilise majandusteaduse ja -metodoloogia instituudis, alates 1997. aastast emeriitprofessor.

Uno Mereste kaitses 1960. aastal kandidaadiväitekirja teemal "Nähtuse absoluutse juurdekasvu tegurite vahel jaotamise probleem ja selle lahendamine majandusstatistikas". Aastatel 1965–1975 keskendus ta peamiselt majandusliku analüüsi metodoloogiale, taotledes seda siduda semiootika ning mudeli- ja süsteemteooria rakenduste vahendusel matemaatiliste meetoditega. Selles valdkonnas on tähtsamaid tulemusi efektiivsusvälja teooria ja majandusliku efektiivsuse maatrikskäsituse loomine, mida on majandusteaduse kõrval rakendatud ka matemaatika, tehnika ja agronoomia alal. 1970. aastal kaitses Uno Mereste doktoriväitekirja teemal "Indeksi-meetodi rakendamine majandusanalüüsis. Teoreetilis-metoodiline uurimus". 1972. aastal omistati talle majandusdoktori teaduskraad ja 1973. aastal professori kutse. Uno Mereste on põhjendanud statistika kui ühiskonna ja loodusteaduste vahelise integratsiooniteaduse käsitust, välja töötanud ja rakendanud mitmeid originaalseid majandusteoreetilisi kontseptsioone, näiteks kahekontsentriline paljutasandiline teadusmudel, süsteemne rahvastikumudel. Ta on muuhulgas loonud tegurindeksite duaaltõlgenduse, superindeksite, efektiivsusvälja, teadusliku näitarvu, teadusliku isemajandamise teooriad ja neid üldistanud. Uno Mereste on avaldanud uurimuslikke käsitlusi ka demograafia, teoreetilise ja matemaatilise geograafia ning terminoloogia teooria alalt. Tema sulest on ilmunud üle 300 teadusliku ja populaarteadusliku töö, nendest umbes 60 raamatut ja õpikut, sh kaheköiteline "Majandusleksikon" 2003. aastal.

1994. aastal valiti Uno Mereste Eesti Teaduste Akadeemia liikmeks humanitaar- ja sotsiaalteaduste alal.

Majandusreformide ettevalmistamise ja käivitamise ajal täitis Uno Mereste Plaanikomitee ja Majandusministeeriumi nõuniku ülesandeid. Ta võttis osa Eesti rahasüsteemi taasloomisest ja rahapoliitika kujundamisest, Eesti Panga seaduse eelnõu koostamisest, oli Eesti Panga Nõukogu esimees aastail 1992–1997 ning kuulus ta Riigikogu koosseisu 1992–2003.

Uno Mereste on loonud oma teadusliku koolkonna, kuulunud paljudesse teadusseltsidesse ja ühingutesse, pälvinud mitmeid preemiaid ja tunnustusi, sh Eesti riikliku preemia (uurimisgrupi juhina), Valgetähe III klassi teenetemärki, Eesti Teaduste Akadeemia medali ja Wiedemanni nimelise eesti keele auhinna.

Hea sulega kirjamehena on Uno Mereste avaldanud mõtteid ja meenutusi oma paljutahulisest eluteest ja kaastelastest. Üliõpilasaastail alguse saanud purjespordiharrastus jäi talle südamelähedaseks läbi terve elu. Tema teadmiste ja kogemuste põhjal valmis suurem osa esimesest eestikeelsest purjespordiõpikust (ilmus 1954, teine trükk 1979).